

Werkgroep Ecologie Stille Wille

Ecologie-avond

Programma

De werkgroep Ecologie bestaat uit

Ineke Koppe, Marjan Katuin, Kees Boele (adviseur) en Anneke Scholte

- Welkom door Marjan
- Speelveld en verwachtingen door Anneke
- Visie werkgroep Ecologie door Ineke
- Werking en bestrijding exoten door Kees

- Onderhoud en verjonging bos door Kees
- Bermen door Anneke
- Klankbordgroep
- Rondvraag

Speelveld en verwachtingen

Uit het Grieks:
oikos = huishouding
logos = wetenschap

Wisselwerking tussen
organismen en levensgemeenschappen
en hun omgeving

Speelveld en verwachtingen

LSW

327 huizen/tuinen
en 475 bewoners
- geschiedenis
- gevoeligheden

Buren/
boeren/
zonneparken

Gemeente
Oirschot

SWB

Provincie

SWW

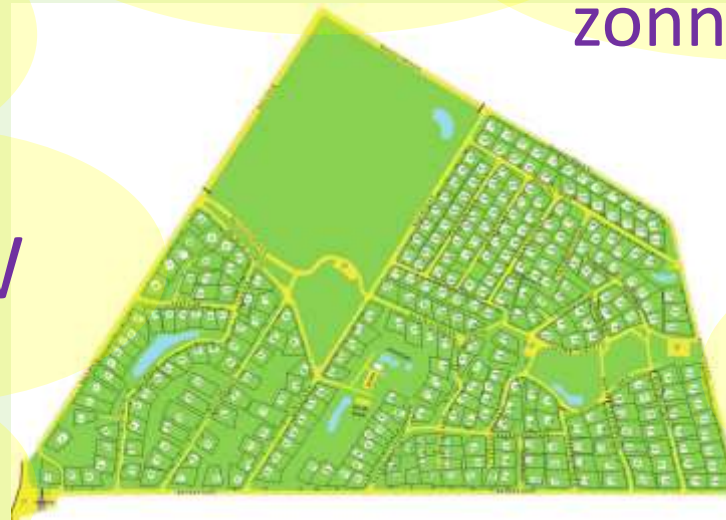
Werkgroep
Infra

Brabants
landschap

Werkgroep
Bos en Vijver

Andere
commissies en
werkgroepen

Waterschap
de Dommel

Regels, richtlijnen, communicatie

- Verblijfs- en gebruiksreglement
- Onderdeel daarvan: Kapprocedure
- Groenplan: “Door de bomen het bos weer zien”
- Beeldkwaliteitsplan
- Nieuwsbrieven
- Website SWB en SWW
- Bewonersenquête
- (Facebook)

Structuur Bos en vijver

- Start = actieve bewonersgroep: **werkgroep Bos en Vijver**
- **Deskundigen** erbij, plan gemaakt
- Besproken met werkgroep = akkoord, vorming **kerngroep**
- Oprichten en informeren **werkgroep Ecologie**

- Besproken met **SWW, SWB, Bewonersraad** = akkoord
- **Projectcoördinator** erbij, aanvragen offertes en subsidie
- Overleg en appgroep **uitvoerder** en de 2 aanstuurders
- Tijdens uitvoering en bijsturing voortdurend overleg met alle eerder genoemde partijen: bordjes, website, ...
- Elkaar aanvullend, goede energie, soepel, voldoening gevend!
- Weergoden waren niet geïnformeerd en werkten helaas niet mee maar wordt vervolgd... 😊

Visie

Werkgroep Ecologie Stille Wille

Landgoed Stille Wille is een unieke omgeving in het groen. Wij wonen omringd door prachtige flora en fauna; door natuur.

Samen met onze medebewoners willen wij deze natuur beschermen, verbeteren en weerbaar maken.

Dat is mogelijk door het vergroten van de biodiversiteit en door dieren veiligheid te bieden om zich voort te planten.

Doelstelling

- Stimuleren van bewustwording over de ons omringende natuur en de noodzaak van bepaalde veranderingen
- Vergroten van de biodiversiteit onder andere door nieuwe aanplant
- Overleg met medebewoners over hoe, wat en waarom
- Gevraagd en ongevraagd adviseren over de ecologische impact van activiteiten op het landgoed.

Het uiteindelijke doel is prettig samenwonen in een gezonde natuurlijke omgeving!

Notabene

Wij zijn een kleine groep met beperkte tijd.
Het is dus nodig om prioriteiten te stellen.

Toelichting op de Visie door Ineke

Iedereen zal het ermee eens zijn dat wij wonen op een unieke plek. Omringd door akkers en weilanden is daar Stille Wille, een bosrijk gebied met prachtige flora en fauna. De stilte, rust en natuur is waarschijnlijk voor de meeste mensen de belangrijkste reden geweest om hier te gaan wonen.

S 'ochtends zingen de vogels ons wakker, de eekhoortjes dartelen vrolijk rond en wie geluk heeft ziet groot wild in het wandelbos. De natuur geeft ons heel veel, dus hoe mooi zou het zijn als wij iets terug kunnen geven; als wij samen de natuur om ons heen kunnen beschermen, kunnen verbeteren en extra weerbaar maken bijvoorbeeld tegen plagen zoals die van de eikenprocessierups.

Dat alles is mogelijk door het vergroten van de biodiversiteit op het landgoed en door dieren, groot, klein en piepklein, gewerveld of ongewerveld veiligheid te bieden om te overleven en zich voort te planten. Dankzij de biodiversiteit blijft het leven op aarde in evenwicht. We zijn onderling volledig verbonden met de natuur en afhankelijk van gezonde ecosystemen voor de dingen die we elke dag gebruiken, van voedsel, warmte en medicijnen tot schone lucht en schoon water.

Om deze visie in daden om te zetten zijn een aantal doelstellingen geformuleerd:

- Allereerst willen wij onder bewoners bewustwording stimuleren over de natuur en de noodzaak van bepaalde veranderingen op Stille Wille.
- De biodiversiteit op het landgoed wordt vergroot, bijv. door het planten van geschikte soorten, zoals in het grote en kleine bos of het verwijderen/beperken van schadelijke exoten, zoals nu gebeurt met de Japanse duizendknoop of Amerikaanse eik. Of denk aan een slim maaibeleid van de bermen.
- Wij willen dit alles graag samen met onze medebewoners doen. Samen overleggen over het hoe, wat en waarom van veranderingen en activiteiten.
- Vervolgens is het de bedoeling om gevraagd en -indien nodig ongevraagd- te adviseren over de ecologische gevolgen van activiteiten op het landgoed. Liever gevraagd, want wij hopen om in de toekomst op een fijne en constructieve wijze samen te werken met Stille Wille Brabant, de eigenaren, andere werkgroepen en natuurlijk onze medebewoners.

Het uiteindelijke doel is prettig samenwonen in een gezonde natuurlijke omgeving!

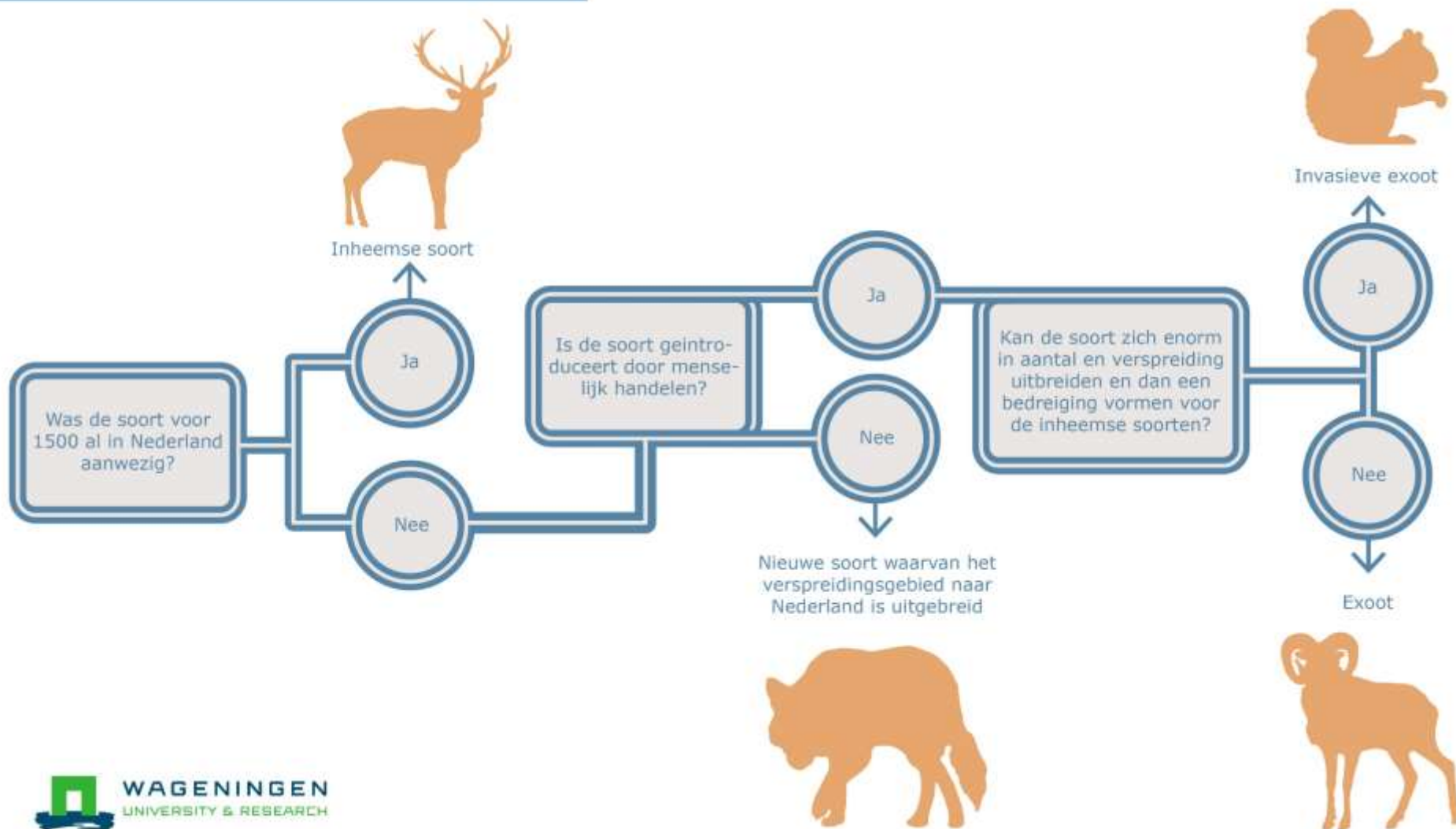

Werkgroep Ecologie Stille Wille

Exoten Stille Wille

Exoot of niet?

Niet aanwezig in Nederland voor 1500

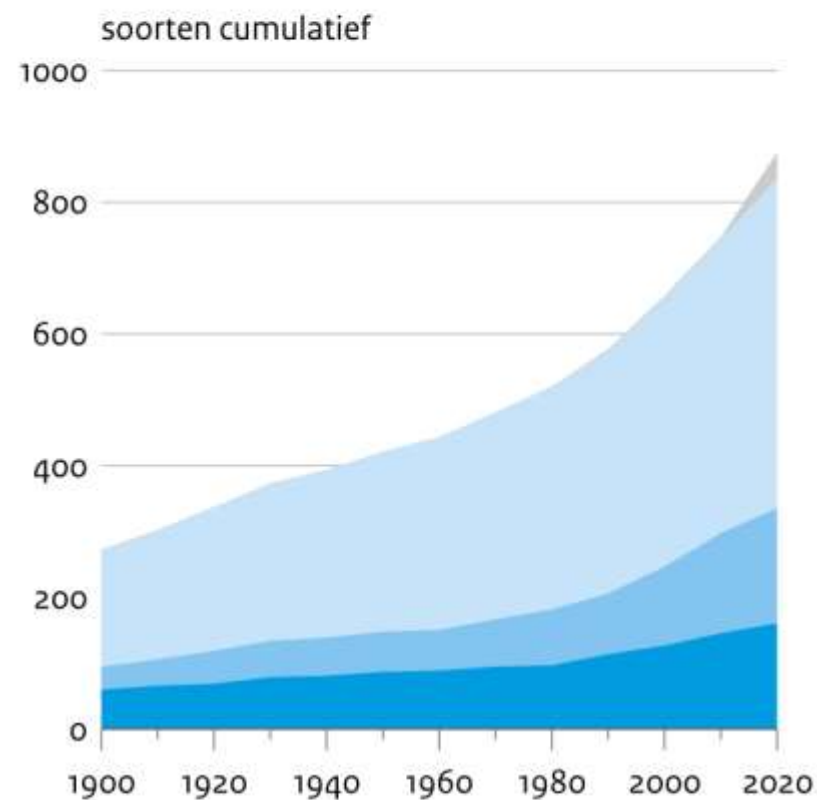
Op eigen pootjes / wind naar Nederland
gekomen.

Wespspin – geen exoot

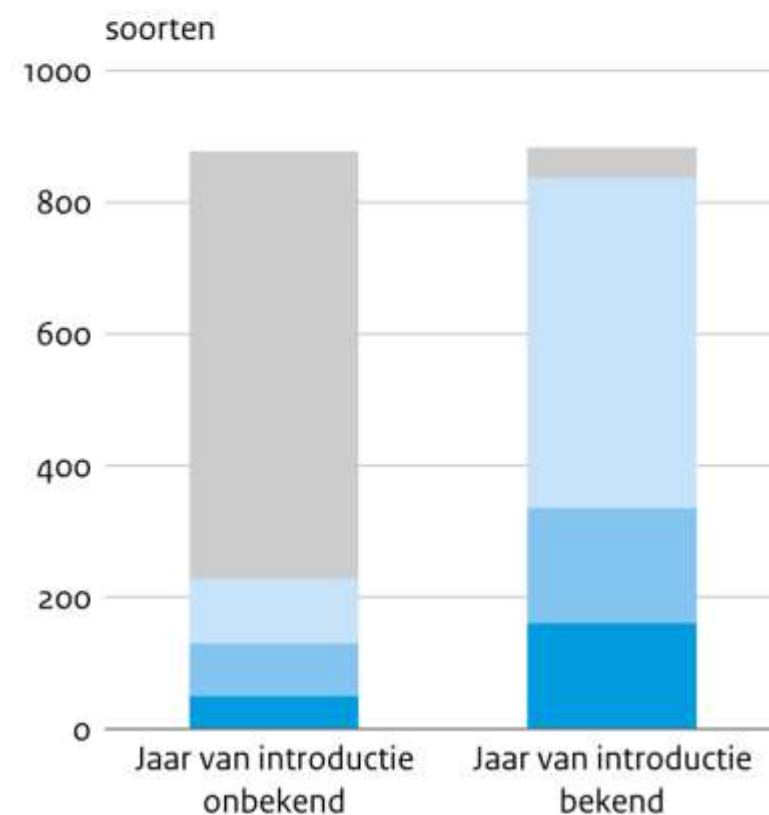

Exoten in Nederland naar invasiviteit

Soorten waarvoor jaar van introductie bekend is

Alle soorten in 2020

- Invasiviteit onbekend
- Niet invasief
- Potentieel invasief
- Invasief

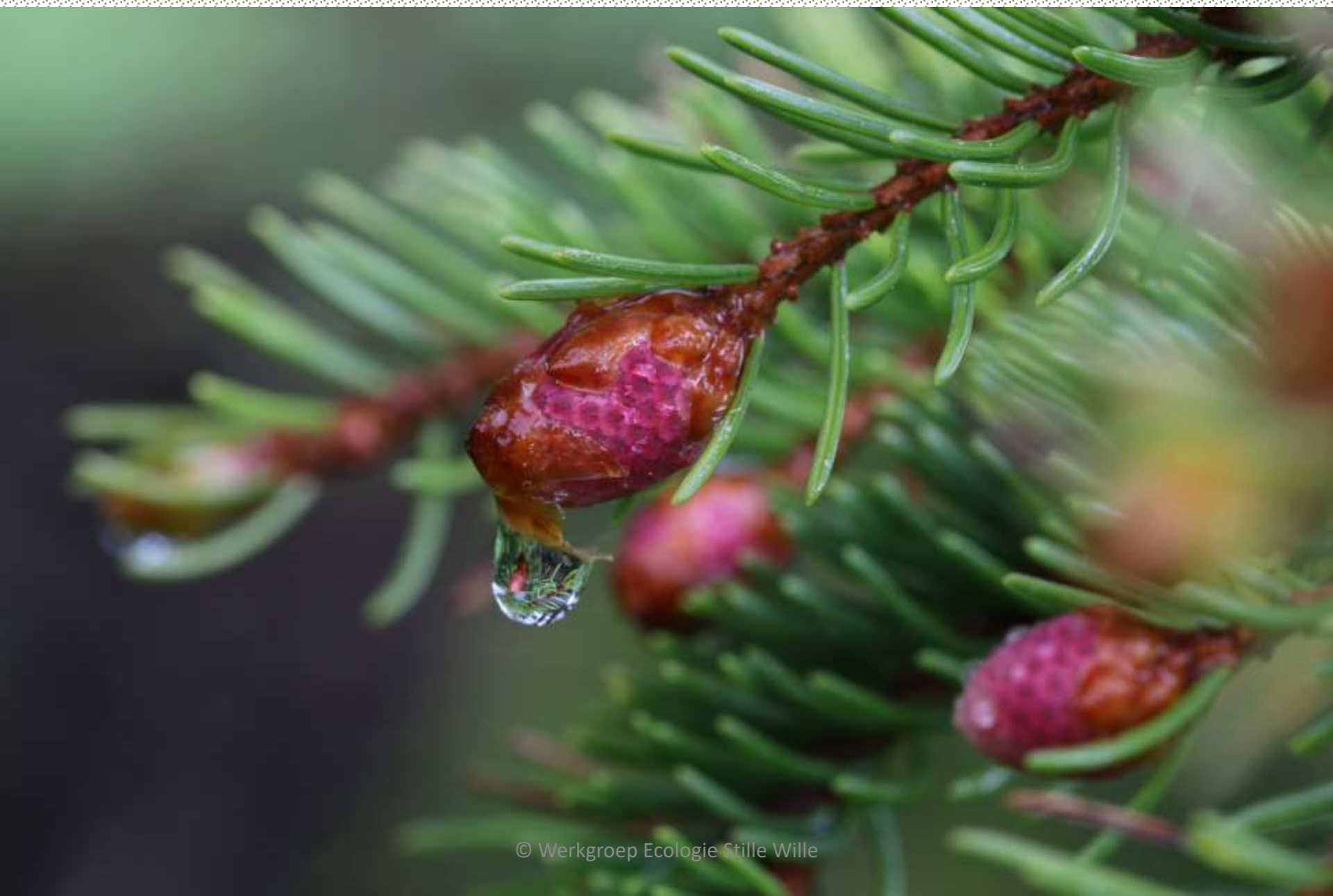
Kenmerk invasieve exoten:

Groot voortplantingspotentieel

Groot concurrentievermogen met lokale flora en / of fauna

Vaak nauwelijks gevoelig voor vermesting, verzuring en verdroging

Exoten Stille Wille: vroeger aangeplant bosbouw - fijnspar

—

Lichtconcurrentie op de bodem, ruimteconcurrentie, nutriëntenconcurrentie,
grote zaadproductie, kiemremmend effect op zaden, naalden verterenslecht,
verzuurt de bodem

+

voedsel eekhoorn, gaai, goudhaantjes

Exoten Stille Wille: vroeger aangeplant bosbouw - douglasspar

—

Lichtconcurrentie op de bodem, ruimteconcurrentie, nutriëntenconcurrentie,

+

trage groeier, voedsel eekhoorn, gaai, goudhaantjes

Exoten Stille Wille: vroeger aangeplant bosbouw – Amerikaanse eik

—

Concurerend met bomen en kruiden beschikbare nutriënten, nauwelijks aansluiting bij lokale biodiversiteit (broedgelegenheid), ruim vierhonderd soorten insecten op en rond zomereik, twee / vier op Amerikaanse eik
Blad verteert slecht, verzuurt de bodem

+

snelle groeier, houtproductie

Exoten Stille Wille: Reuzenbalsemien – Herkomst Oost-Azië tuinplant

— Lichtconcurrentie op de bodem, ruimteconcurrentie, nutriëntenconcurrentie,
grote zaadproductie

+ grote stuifmeelproductie (o.a. Hommels en enkele solitaire bijen)

Exoten Stille Wille: Watercrassula – herkomst: Australië, Nieuw-Zeeland - vijverplant,

—

Lichtconcurrentie op de bodem, ruimteconcurrentie, nutriëntenconcurrentie,
elk blad kan weer een nieuwe plant opleveren

+

geen

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Watercrassula
(*Crassula helmsii*)

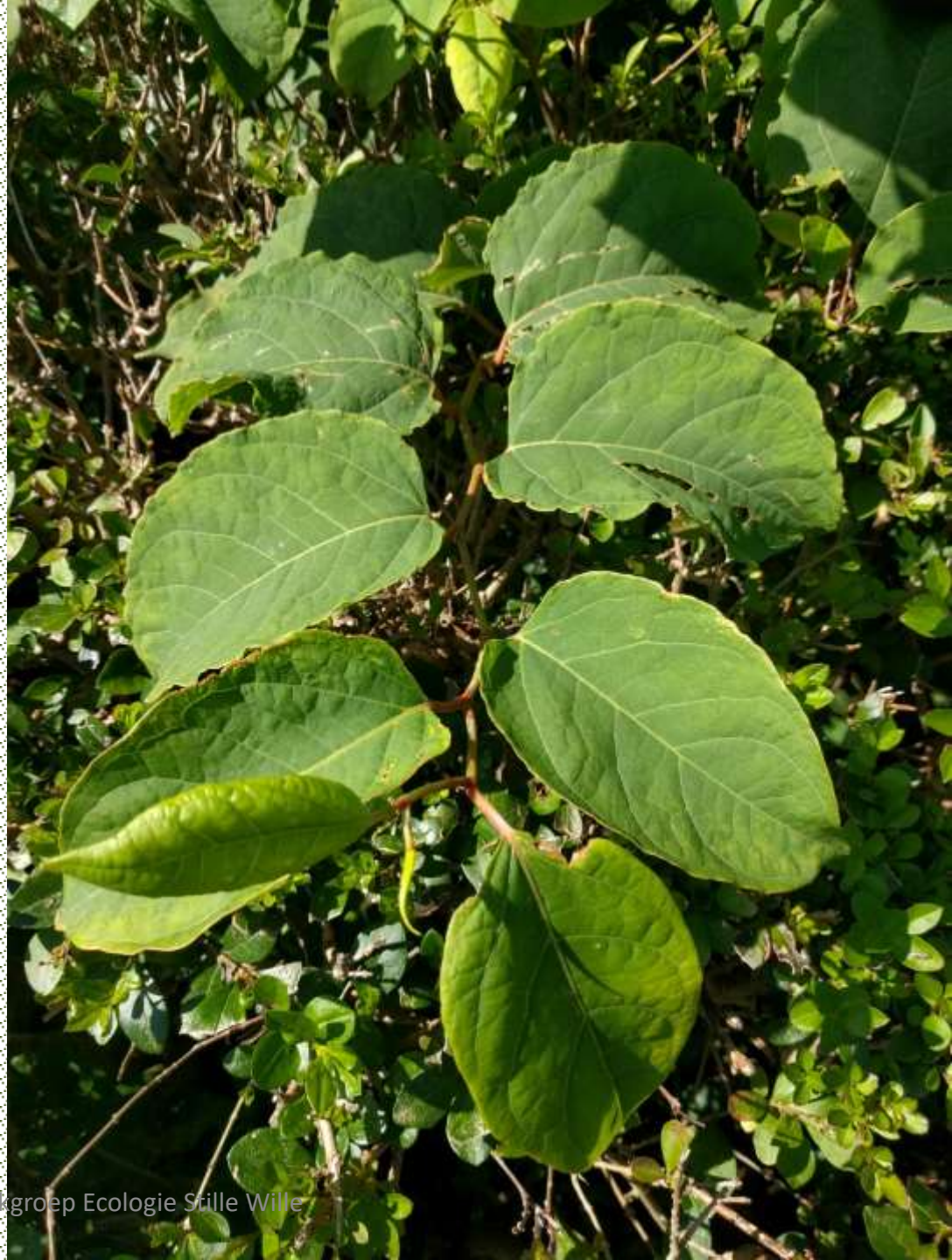
© Werkgroep Ecologie Stille Wille

Exoten Stille Wille:

Japanse duizendknoop

Herkomst: Oost-Azië

tuinplant

—

Lichtconcurrentie op de bodem, ruimteconcurrentie, nutriëntenconcurrentie,
wortelstokken nauwelijks te verwijderen

+

geen

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Japane duizendknoop
Fallopia japonica

© Werkgroep Ecologie Stille Wille

Verdere info:

<https://www.ravon.nl/nieuwsbriefexoten>

Stelling:

In een biodivers Landgoed Stille Wille invasieve exoten bestrijden

Met name Japanse duizendknoop, watercrassula, reuzenbalsemien

Werkgroep Ecologie Stille Wille

Leve het bos!

Biodiversiteitsherstel Bos & Vijver / Wandelbos

Kleine bos – Werkgroep Bos en Vijver

Doelstelling:

“Een natuurlijk ogend bos waar veel insecten, vogels en grotere dieren leven”

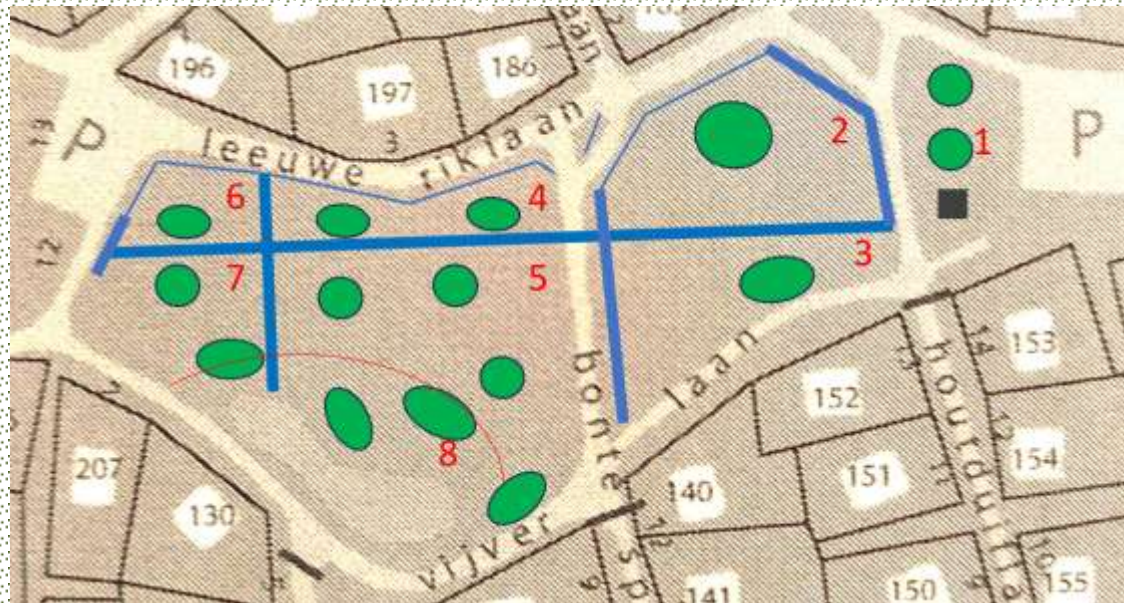
Te bereiken door:

Dunning – meer licht op de bodem

Kap en vervanging exotische Amerikaanse eik: aanplant soorten met snel verterend blad voor opkrikken bodemleven

Creëren vitale zoomvegetaties voor struiken, vlinders en vogels

Schonen sloten en vijver

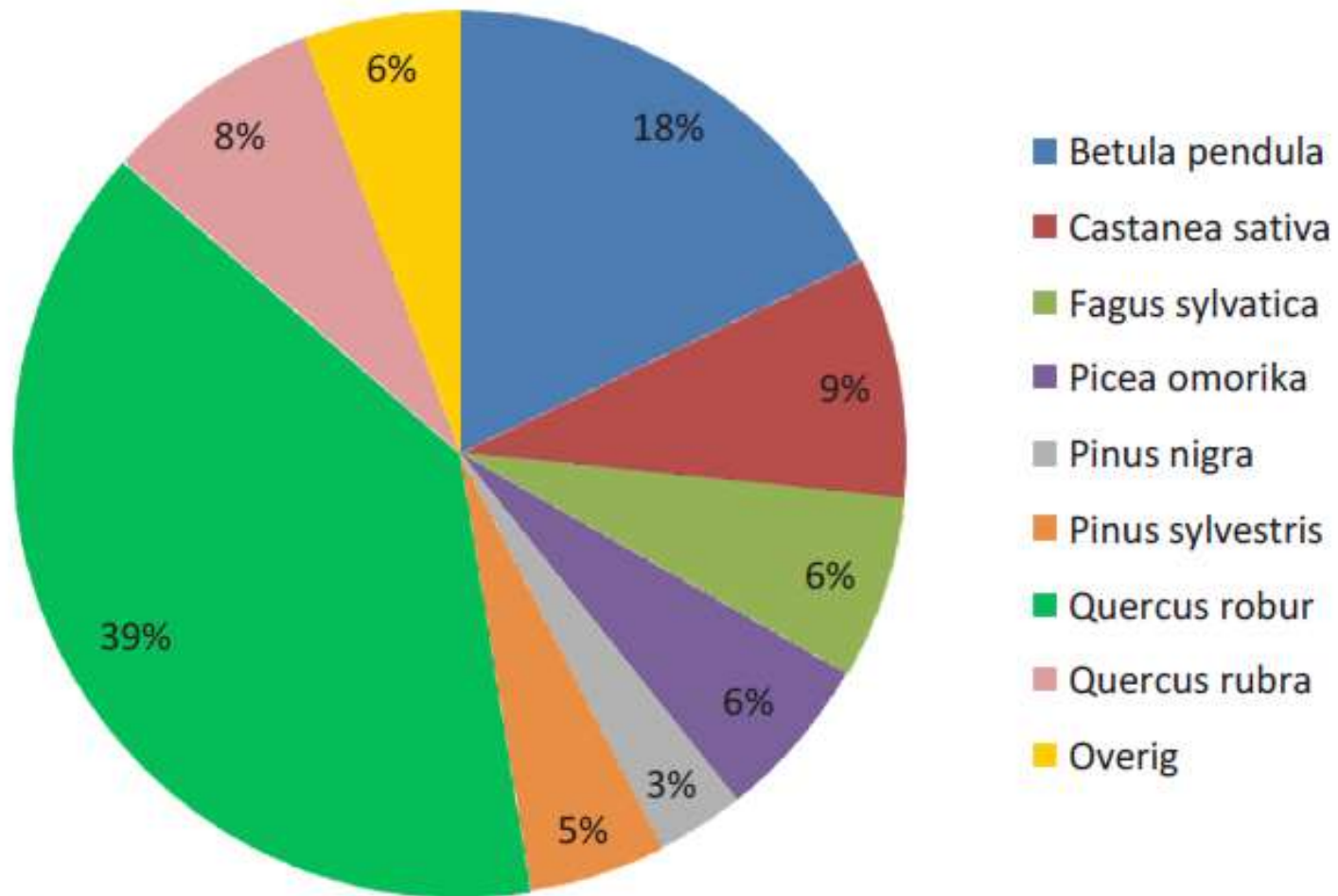
'Door de bomen het bos weer zien'

Groenvisie en verjonging van het bomenbestand van landgoed Stille Wille

Doel

Verbeteren van de kwaliteit van het bomenbestand en de uitstraling (van donker naar lommerrijk)

Verbeteren leefbaarheid op Landgoed Stille Wille, door een visie, met kostenindicatie en lange termijn planning, te geven op de gewenste ontwikkeling

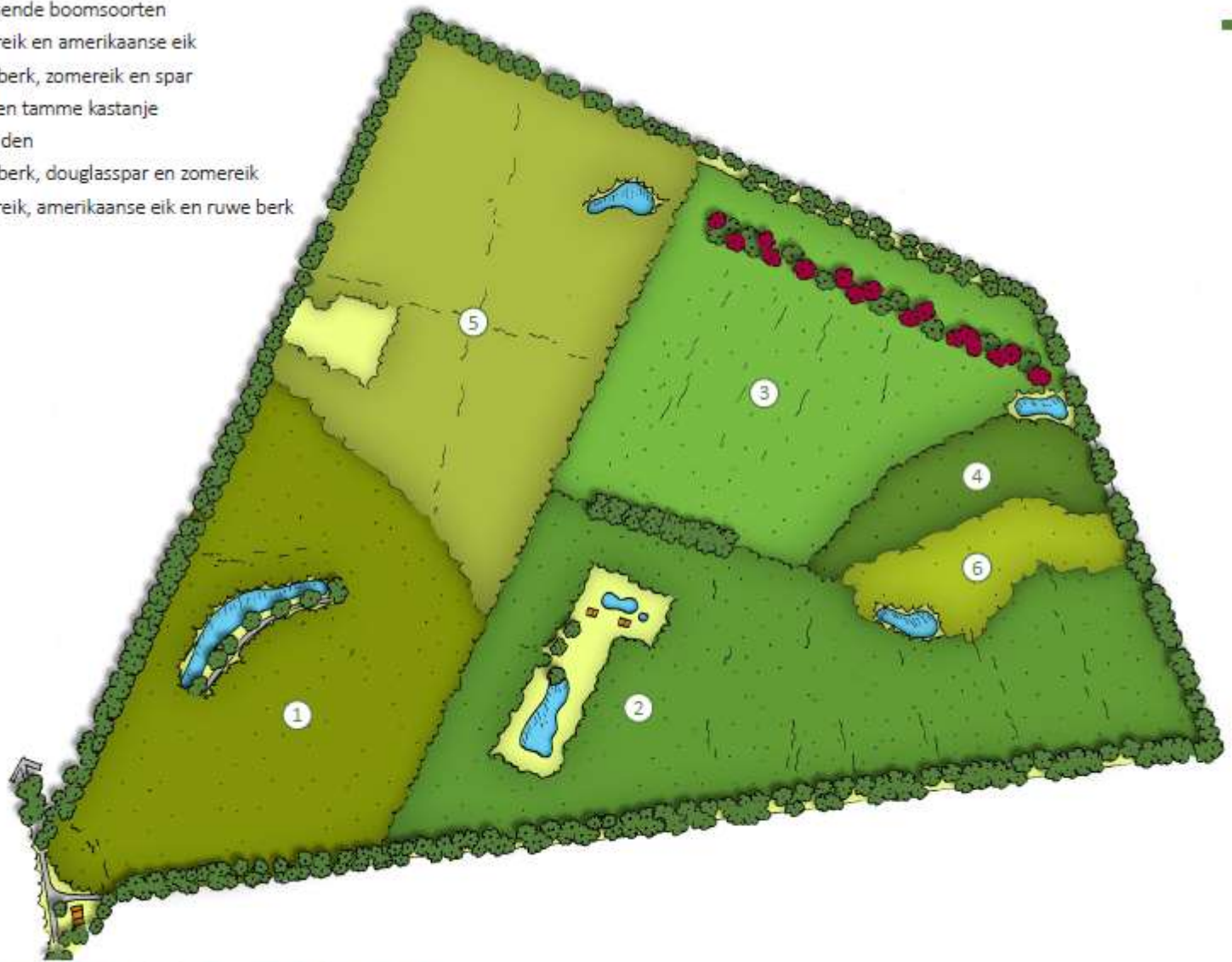

Afbeelding 2.7: Diagram boomsoorten

Boomsoorten grond SWB exclusief bos in 2015

Overheersende boomsoorten

- ① zomereik en Amerikaanse eik
- ② ruwe berk, zomereik en spar
- ③ beuk en tamme kastanje
- ④ grove den
- ⑤ ruwe berk, douglasspar en zomereik
- ⑥ zomereik, Amerikaanse eik en ruwe berk

Afbeelding 2.9: Overheersende boomsoorten huidige situatie

Maatregelen wandelbos

- 14 Open plekken creëren
- 15 Bosranden
- 16 Vijver

Afbeelding 4.8: Kaart wandelbos

Bij het reguliere onderhoud worden de urgentiebomen, bomen in slechte conditie en hinder bomen gekapt. Daarnaast zullen er toekomstbomen zijn die onderhoudssnoei en begeleidingssnoei krijgen. Deze maatregelen worden genomen om risico's te beperken en de kwaliteit van het bomenbestand te verbeteren.

Bij het herstel van de lanen zullen ongewenste bomen worden gekapt en vervangen door jonge aanplant om aan het eindbeeld van de laan te voldoen. Deze maatregelen worden genomen om de visie van het landgoed te bereiken.

Bij de omvorming van het wandelbos zullen ongewenste bomen en heesters worden gekapt en vervangen door jonge aanplant om de ecologische en recreatieve waarde te vergroten. Deze maatregelen worden genomen om de visie van het landgoed te bereiken.

Afhankelijk van onder andere de beschikbare financiële middelen kan Stille Wille keuzes maken over welke maatregelen wanneer uitgevoerd worden en of een aantal maatregelen komen te vervallen of slechts gedeeltelijk worden uitgevoerd. Door het niet of slechts gedeeltelijk uitvoeren van enkele maatregelen zal het eindbeeld zoals opgesteld in de visie niet volledig bereikt kunnen worden.

Boombeleid percelen

5.1 Begrippen

Toekomstboom:

Voor de percelen is een lijst opgesteld met waardevolle bomen. Deze toekomstbomen hebben een beschermde status binnen landgoed Stille Wille. De lijst met toekomstbomen en de bijbehorende kaart zijn te vinden in bijlage 1 en 6.

Inheemse bomen:

- 1e grootte: Fagus sylvatica (beuk), Quercus robur (zomereik), Quercus petraea (wintereik), Pinus sylvestris (grove den), Betula pendula (berk);
- 2e grootte: Acer campestre (veldesdoorn);
- 3e grootte: Crataegus monogyna (eenstijlige meidoorn), Malus sylvestris (sierappel)

Voldoende bomen per perceel:

Om ervoor te zorgen dat de in de visie beschreven boomstructuur gewaarborgd blijft zijn er aantallen bomen vastgesteld die minimaal op een perceel nodig zijn. Dit aantal is vastgesteld aan de hand van de perceelgrootte:

Perceel tot 400 m ² :	1 boom van de 1 ^e grootte of 2 van de 2 ^e of 3 ^e grootte
Perceel van 400 m ² - 600m ² :	2 bomen waarvan minimaal 1 van de 1 ^e grootte
Perceel meer dan 600m ² :	3 bomen waarvan minimaal 2 van de 1 ^e grootte

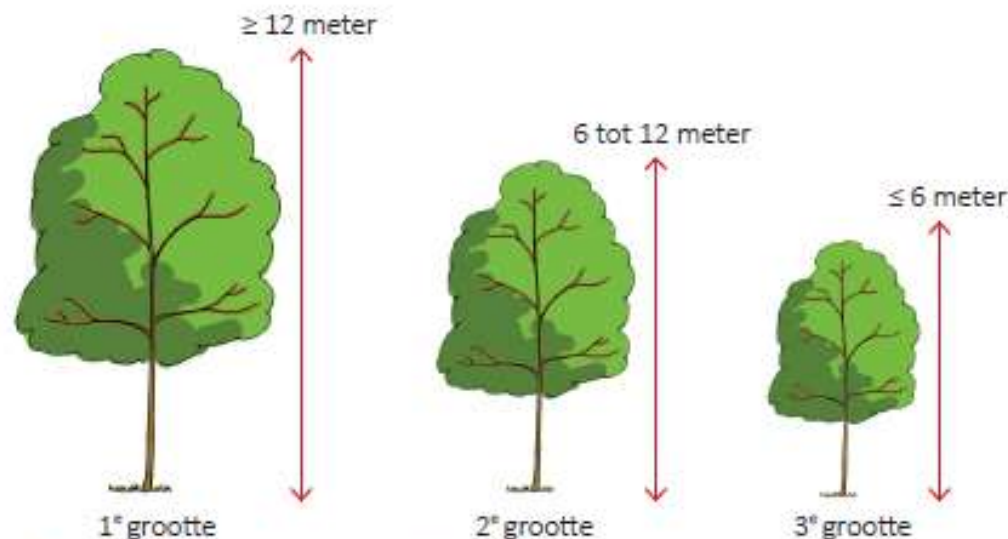
5.2 Voorwaarden kap zonder compensatie

- Aanvraag voor kap betreft geen beschreven toekomstboom mits de boom in een goede conditie verkeerd.
- Er zijn na kap nog voldoende inheemse bomen en heesters over die vitaal zijn en voldoende groeiruimte hebben.

5.3 Compensatie eisen bij kap.

Wanneer niet kan worden voldaan aan de voorwaarden gesteld in paragraaf 5.2 kan een kapaanvraag alleen worden goedgekeurd met een in de aanvraag bijgevoegd compensatieplan. Voor de compensatie zijn de volgende voorwaarden van toepassing.

- Aanvraag voor kap betreft geen beschreven toekomstboom.
- Na compensatie staat het minimale aantal inheemse bomen op het perceel.
- Bomen die ter compensatie worden aangeplant staan op minimaal 10 meter van andere bomen en op minimaal 3 meter van de perceelsgrens.
- De bomen hebben voldoende groeiruimte om tot een volwassen boom uit te groeien.
- Bomen die worden aangeplant zijn gezond en hebben bij aanplant een stamomtrek van minimaal 16-18cm.
- Bomen en heesters ter compensatie worden binnen 2 weken na kap aangeplant.
- Wanneer bomen die ter compensatie zijn aangeplant niet aanslaan moet de erfpachter opnieuw compenseren.

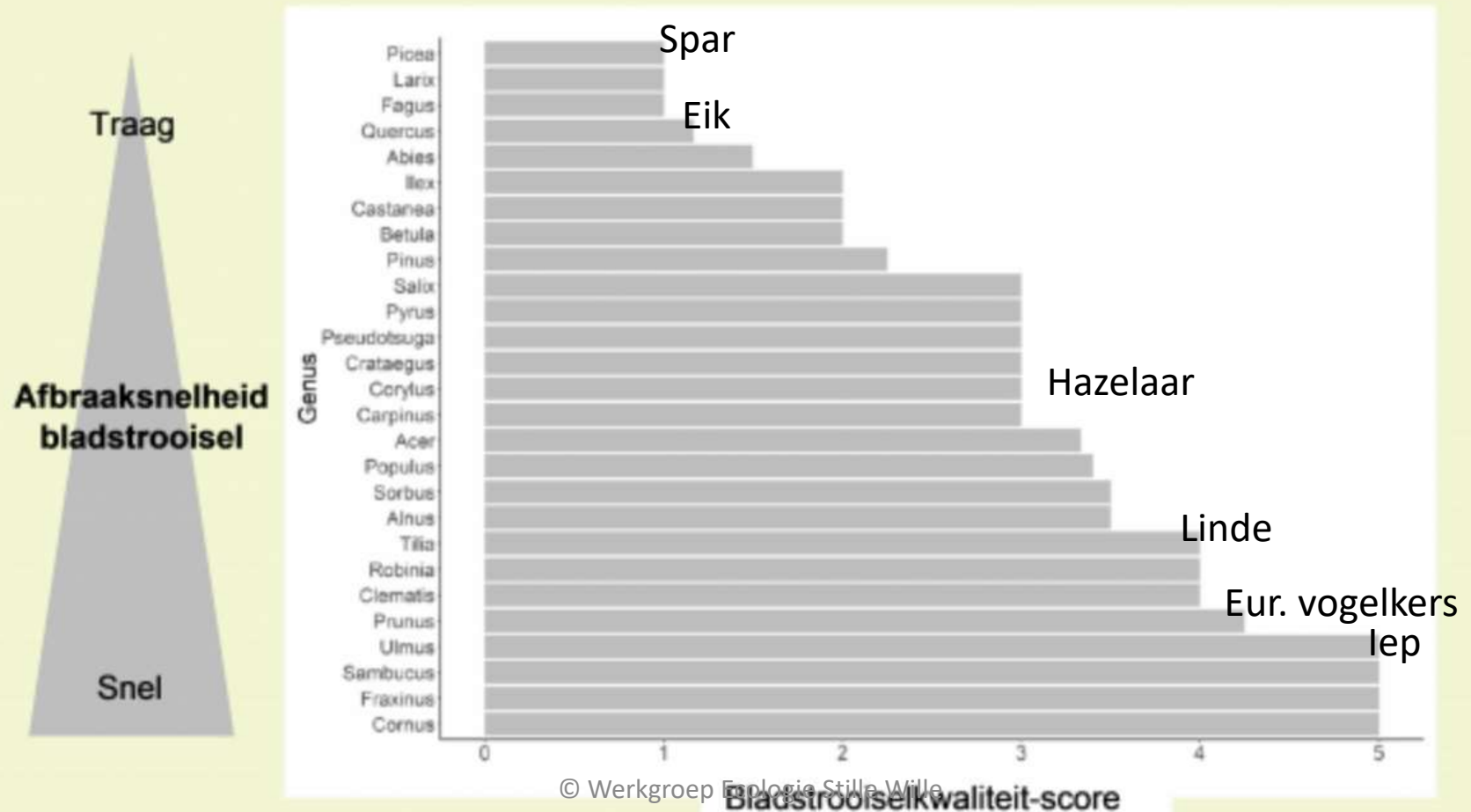

Afbeelding 5.1: Bomen van de 1^e 2^e en 3^e grootte

Nieuw aandachtspunt:

Aanplant bomen met snel afbreekbaar en rijker strooisel zoals linde, hazelaar en Europese vogelkers t.b.v. bodemherstel i.v.m. verzuring

<https://bosrevue.bosplus.be/bosrevue/editie/2019/03/28/De-bladstrooiselkwaliteit-benvloedt-bodems-in-gematigde-loofbossen-sterker-dan-de-landgebruikgeschiedenis-of-stikstofdepositie>

Stelling:

Wat betreft wandelbos: inzetten op verhogen biodiversiteit

bodemherstel

structuurherstel (kruid-, struik- en boomlaag maar ook inrichten en versterken mantels en zomen langs paden (vlinders, vleermuizen etc.)

divers aanbod nestkasten

Bermen

Rondvraag

en

Wie wil een bijdrage leveren?

- Werkgroep (1x per maand overleg)
- Klankbordgroep (op afroep)

Werkgroep Ecologie Stille Wille

Dank jullie wel!